

Mektubat'ta birlikte zikredilen; ayet ile kudsi hadis arasında fark var mıdır?

"İKİNCİ ESAS: Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm, hem beşerdir, beşeriyet itibarıyla beşer gibi muamele eder; hem resuldür, risalet itibarıyla Cenâb-ı Hakkın tercümanıdır, elçisidir. Risaleti, vahye istinad eder. Vahiy iki kısımdır:"

"Biri vahy-i sarihîdir ki, Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm onda sırf bir tercümandır, mübelliğdir, müdahalesi yoktur: Kur'ân ve bazı ehâdis-i kudsiye gibi."

"İkinci kısım, vahy-i zımnîdir. Şu kısmın mücmel ve hülâsası, vahye ve ilhama istinad eder; fakat tafsilâtı ve tasvirâtı Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâma aittir. O vahiyden gelen mücmel hadiseyi tafsil ve tasvirde, zât-ı Ahmediye Aleyhissalâtü Vesselâm, bazan yine ilhama, ya vahye istinad edip beyan eder, veyahut kendi ferasetiyle beyan eder."(1)

Ayetin hem manası hem lafzı Allah'ın takdiri iledir. Peygamberlerin bu ayetler üzerinde zerre kadar tasarrufu yoktur. Kur'an-ı Kerim'in yüzde yüzü bu kısımdandır.

Hadis-i kudsilerin ekserisi mana Allah'tan, ifade ve üslup ise Peygamber Efendimiz (asm)'dendir. Lakin bazı hadis-i kudsilerin hem manası hem de lafzı Allah tarafından olabiliyor, ancak bu hadisler ayet makamına çıkamıyorlar. Şu ibare bu manaya işaret ediyor:

"Biri vahy-i sarihîdir ki, Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm onda sırf bir tercümandır, mübelliğdir, müdahalesi yoktur: Kur'ân ve bazı ehâdis-i kudsiye gibi."

Ayetle kudsi hadisler arasında en büyük fark i'cazdır. Ayetler i'cazlı, yani mucizevi bir ifade iken, kudsi hadisler ayete nispetle daha beşeridir ve ayet gibi mucizevi değildir. Kur'an tevâtür yoluyla, kudsi hadisler âhâd yolla nakledilmişlerdir.

Kur'an âyetlerinin manâ ile rivayeti câiz değildir. Kur'an âyetleri namazda okunur,

cünüp iken okunmaz ve abdestsiz dokunulmaz. Kudsî hadisler böyle değildir.(2).

Dipnotlar:

(1) bk. [Mektubat, On Dokuzuncu Mektup.](#)

(2) bk. *Muhammed Accâc el-Hatîb, es-Sünnetu Kable't-Tedvîn, Kâhire 1383/1963, s.22.*